

Μια "μεγάλη εκδρομή" στη Σίφνο ακριβώς έναν αιώνα πριν
Τον Ιούλιο του 1923. Οργανωμένη από τον Σύνδεσμο Σιφνίων.

Θα πρέπει να ήταν περίπου τέτοια εποχή, χειμώνας του 1923, όταν το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου των εν Αθήναις Σιφνίων αποφάσισε πως η διοργάνωση μιας καλοκαιρινής «εκδρομής» στο νησί της καρδιάς όλων των Σιφνίων θα γνώριζε μεγάλη επιτυχία. Αμ' έπος, αμ' έργον. Όπως συνήθως συμβαίνει στα εθελοντικά Σωματεία, όλα τα μέλη του Συμβουλίου δεσμεύτηκαν για την εύρυθμη υλοποίηση του προγράμματος και ο καθένας ανέλαβε τον τομέα ευθύνης του.

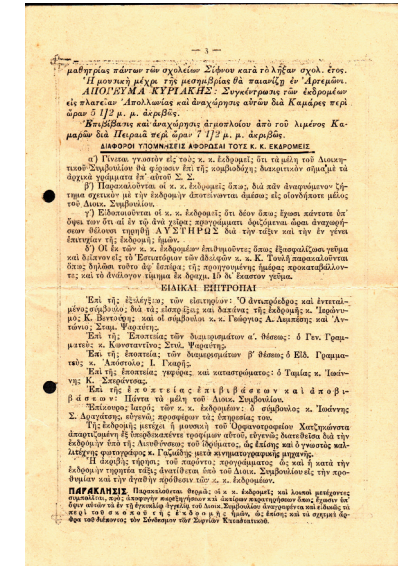
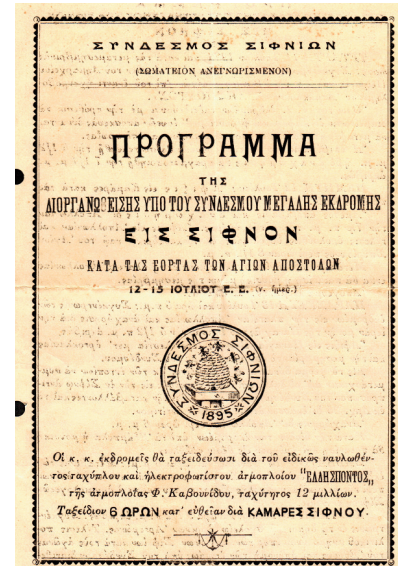
Καλές οι αποφάσεις αλλά πώς άραγε να κοινοποιηθεί ένα τέτοιο φιλόδοξο σχέδιο σε μια εποχή που ούτε τηλέφωνα καλά-καλά δεν υπήρχαν στα σπίτια της Αθήνας; Το τυπογραφείο «Καλλιτεχνικής Αγοράς Ι. Μάνεση-Γ. Αυγουστή» στην οδό Χαλκοκονδύλη στα Χαυτεία ανέλαβε την εκτύπωση του έντυπου προγράμματος. Και ένα αντίτυπο αυτού του φυλλάδιου επιβίωσε μέχρι τις ημέρες μας και εμφανίστηκε μόλις χθες μέσα στο σεντούκι αναμνήσεων του παππού μου Αλκιβιάδη Λεμπέση (Σβίγγου). Τραπεζικός γαρ και συνεπώς άνθρωπος γραμματιζόμενος αλλά και γνωστός για την ευταξία του, δείγματα της οποίας ελπίζω πως θα έχουμε μελλοντικά την ευκαιρία να δούμε αρκετές φορές.

Το εύρημα αυτό ψηφιοποίησα και το μοιράζομαι εδώ μαζί σας, όχι μόνο για να προβάλω το έργο του Συνδέσμου (γνωστό άλλωστε τοις πάσι) αλλά κυρίως περισσότερο για να μπρέσουμε να συγκρίνουμε δυο μακρινές εποχές που τις χωρίζει ένας ολόκληρος αιώνας. Τα συμπεράσματα δικά σας.

Εγώ μόνο θα σημειώσω πως ίσως ένας ιδιαίτερος λόγος που ο παππούς μου εφύλαξε το έντυπο αυτό διακορευμένο και «κλασσαρισμένο» έχει να κάνει με προσωπικά θέματα της οικογένειας. Ήδη από το καλοκαίρι του 1921, οι 4 «Αθηναίοι» πια γυιοί του δάσκαλου Αντώνη Λεμπέση από τον Αη-Λούκα είχαν επισκεφτεί το νησί σε αναζήτηση «αισθήματος» και νύφης. Ο Γιώργης είχε μάλιστα σπεύσει να προηγηθεί και από τον Αύγουστο του 1922 είχε νυμφευθεί την Μαργαρώ του Γιάννη του Βαλλή. Ενώ ο παππούς μου ο Σβίγγος ήταν στα ρομαντικά «σορόπια» δι αλληλογραφίας με την μέλλουσα γιαγιά μου Πηνελόπη (Μπεμπέκα, όπως υπέγραφε) του πλοιάρχου Νικόλαου Ρωμάνου και της Μαργαρίτας Βερνίκου-Ρωμάνου. Το ειδύλλιο θα ευοδώνετο στον Ταξιάρχη δύο χρόνια αργότερα.

Αξιοπίστα και τακτικά δρομολόγια για Σίφνο την εποχή εκείνη δεν φαίνεται να υπήρχαν και σίγουρα δεν εξυπηρετούσαν ένα τέτοιο μεγαλεπήβολο σχέδιο. Έτσι αναγκαστικά έπρεπε να ναυλωθεί κάποιο πλοίο. Το «ταχύπλοον και ηλεκτροφώτιστον ατμόπλοιον» ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ της ατμοπλοΐας Φ. Καβουνίδου ήταν η ελκυστική επιλογή. Ταχύτης 12 μιλίων, διάρκεια ταξιδιού 6 ώρες κατ'ευθείαν για Καμάρες.

Κάπως σαν και σήμερα δηλαδή έναν αιώνα αργότερα (μαζί με όλες τις ενδιάμεσες στάσεις βέβαια). Μια έρευνα στο διαδίκτυο μάς δίνει αρκετές πληροφορίες για την μετασκευασμένη αυτή θαλαμηγό αγορασμένη από την Αίγυπτο και την θεαλλώδη τύχη της κατά τους Βαλκανικούς και τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, προτού μεταφερθεί και δρομολογηθεί στα Ελληνικά ύδατα από αυτά της Οθωμανικής Τουρκίας.

Οι τιμές των εισιτηρίων καθορίστηκαν τόσο για μετάβαση μετ' επιστροφής για τους εκδρομείς όσο και απλής μετάβασης για όσους Σιφνιούς ήθελαν απλώς να επωφεληθούν από το δρομολόγιο. Φυσικά με επιβάρυνση για κλίνες α' ή β' θέσης, ειδικές τιμές για στρατιωτικούς, παιδιά ή ... το υπερπρετικό προσωπικό. Αποσκευές δωρεάν και όποιοι ήθελαν μπορούσε να τις φορτώσει στο καράβι από νωρίς το πρωί της ημέρας αναχώρησης.

Σκοπός της εκδρομής η συμμετοχή «στας εορτάς των Αγίων Αποστόλων, 12 και 13 Ιουλίου ε.ε.» (προσοχή: με το νέο Ιουλιανό ημερολόγιο). Αναχώρηση την Τετάρτη 11 Ιουλίου το απόγευμα, αυστηρά στις 7 και τέταρτο. Άφιξη το επόμενο πρωί στις Καμάρες και το πρόγραμμα της πρώτης ημέρας περιελάμβανε δοξολογία στον Αγ.Σπυρίδωνα και μετά συγκέντρωση στην πλατεία Απολλωνίας (μάλλον στην σημερινή πλατεία Ραμπαγά) με την «ευγενώς διατεθείσα μουσική του Ορφανοτροφείου Χατζηκλώνστα απαρτιζομένη εξ υπερδεκαπέντε τροφίμων» να παλαιάζει.

Την Παρασκευή το πρωί, πουρνό-πουρνό στις 5 και μισή, ραντεβού και αναχώρηση από την Απολλωνία για την Παναγιά του Βουνού. Ιεροτελεστία μετ' αρτοκλασίας εκεί και επίσημο γεύμα επί πληρωμή για όσους το επιθυμούσαν. Επιστροφή στις 6 το απόγευμα ενώ η μουσική θα περίμενε τους εκδρομείς στους Μύλους στα Εξάμπελα παιανίζοντας «επί ημίωρον».

Πολιτιστικό το πρόγραμμα του Σαββάτου με επίσκεψη το απόγευμα στην μονή Χρυσοστόμου με παρουσίαση της «περιωνύμου Σχολής Χρυσοστόμου και περί αρχαιολογικών Σίφνου εν γένει». Απότιση τιμών στους πεόντας Σιφνιούς την Κυριακή το πρωί στο δημοτικό σχολείο Αρτεμώνα μαζί με απονομή βραβείων στους αριστεύσαντες τελειοφοίτους μαθητές, μια πρακτική που συνεχίζει ο Σύνδεσμος Σιφνίων ακόμη και σήμερα. Και όλα αυτά υπό την παιανίζουσα μουσική μέχρι το μεσημέρι. Ραντεβού το απόγευμα στις 5 και μισή

στην Απολλωνία, αναχώρηση για Καμάρες και απόπλους του καραβιού για Πειραιά αυστηρά στις 7 και μισή ακριβώς.

Αξίζει να προσπαθήσετε να διαβάσετε το πυκνογραμμένο πρόγραμμα, ειδικά την τρίτη σελίδα με τις οργανωτικές σημειώσεις, ενδεικτικό της λεπτομερέστατης διοργάνωσης στην εντέλεια χωρίς τίποτα να αφήνεται στην τύχη. Εκεί θα ανακαλύψετε και πολλά γνώριμα ονόματα Σιφνίων. Κάθε μέλος του Συμβουλίου ανέλαβε ονομαστικά έναν συγκεκριμένο τομέα ευθύνης πάνω στο καράβι και σε όλη την εκδρομή, ο καθένας με διακριτικό σήμα «επί της κομβιοδόχης με τα αρχικά γράμματα επ' αυτού Σ.Σ.». Υπήρξε πρόβλεψη και για επίκουρο ιατρό των εκδρομμένων, ο Ι.Σ.Δραγάτης ευγενώς προσφερθείς. Ακόμη και η φωτογραφική αποτύπωση της εκδρομής είχε κανονιστεί με την παρουσία του «γνωστού καλλιτέχνη φωτογράφου κ. Γαζιάδη μετά κινηματογραφικής μηχανής». Προχωρημένα πράγματα για την εποχή, βεβαίως-βεβαίως. Και όσο για γεύματα ή δείπνο, το εστιατόριο των αδελφών Τουλή στην Απολλωνία μπορούσε να τα εξασφαλίσει αρκεί κάποιος να το δηλώσει από την προηγούμενη προκαταβάλλοντας και «το τίμημα εκ δραχμ. 15 δι' έκαστον γεύμα».

Αυτό ήταν το αρχικό πρόγραμμα. Το τι πραγματικά συνέβη και τα αποτελέσματα της εκδρομής αυτής ίσως να μας απασχολήσουν σε ένα επόμενο τεύχος της φιλόξενης εφημερίδας μας, αφού άλλωστε είναι γνωστά. Περιγράφονται αναλυτικά από την γλαφυρή πένα του εκδότη της εφημερίδας ΣΙΦΝΟΣ στο φύλλο της 25ης Ιουλίου 1923 με τίτλο της πρώτης σελίδας «ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΜΕΡΕΣ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗΣ». Εκεί θα δούμε πώς εισέπραξαν οι Σιφνιοί που βρίσκονταν στο νησί την εκδρομή αυτή. Και ίσως μέχρι τότε η ιστορική έρευνα να έχει εντοπίσει και κάποια αναμνηστική φωτογραφία από την «Μεγάλη Εκδρομή» μέσα από την Σιφνιαϊκή Αρχαιοθήκη, που επιμελείται ο Σύνδεσμος Σιφνίων. Σαν κι αυτή που παραθέτουμε εδώ από το οικογενειακό σεντούκι χωρίς να παίρνουμε και όρκο, αφού αναζητούμε την ακριβή χρονολογία της.